

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Pedagogika ogólna Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Pedagogika (K) Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia niestacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2025/26 Kod zajęć 13PDKN.11K.10609.25 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Koordynator zajęć	Mirosław Śmiałek	
Prowadzący zajęcia	Mirosław Śmiałek, Małgorzata Ptak	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 9, Egzamin - Ćwiczenia: 9, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	uświadomienie studentom miejsca nauk o wychowaniu człowieka i pedagogiki ogólnej w strukturze nauk pedagogicznych
C2	zapoznanie studentów z genezą i ewolucją pedagogiki (istota, zróżnicowanie i poziomy) na tle refleksji pedagogicznej
C3	zaprezentowanie studentom związków (interakcji) z innymi dyscyplinami naukowymi oraz naukami o rozwoju człowieka
C4	przedstawienie podstawowych składników pedagogiki (działów, etapów, płaszczyzn, wymiarów); wyróżnianie odmiennych form myślenia pedagogicznego
C5	kształtowanie postaw i przekonań, iż wiedza pedagogiczna ulega ciągłym przeobrażeniom, nie jest uniwersalna, dlatego nie może zawierać gotowych rozwiązań i reguł

Wymagania wstępne

Ogólna wiedza o rozwoju człowieka.

Ogólna orientacja o uczestnictwie w procesie nauczania-uczenia się.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	ma podstawową wiedzę o miejscu pedagogiki w strukturze nauk o wychowaniu człowieka i pedagogiki ogólnej w strukturze nauk pedagogicznych, istotnych dla zjawisk społeczno – kulturowych	B2.W1, B2.W2, PDK_K1_W01, PDK_K1_W02	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Projekt
W2	ma elementarną wiedzę o podstawowych kategoriach pedagogicznych problematyki wychowania	B2.W4, B2.W7, PDK_K1_W04, PDK_K1_W05	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Projekt
W3	ma uporządkowaną wiedzę o genezie, istocie, zróżnicowaniu i poziomach refleksji pedagogicznej	B2.W1, B2.W2, B2.W3, PDK_K1_W06, PDK_K1_W09	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Projekt
W4	ma świadomość obecności swoistego języka współczesnej pedagogiki, kształcąc myślenie o edukacji – od potocznego obciążonego stereotypami do myślenia naukowo – krytycznego (wynikającej z wiedzy z zakresu współczesnych zjawisk społeczno – kulturowych)	B2.W1, B2.W2, B2.W3, PDK_K1_W11	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Projekt, Portfolio
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi umiejętnie argumentować wieloaspektowe zagadnienia pedagogiki w pedagogice ogólnej	B2.U6, B2.U7, PDK_K1_U03, PDK_K1_U06	Prezentacja multimedialna
U2	dostrzega, wskazuje i rozróżnia antynomie, kontrasty i dwuznaczności we współczesnej pedagogice	B2.U1, B2.U6, PDK_K1_U01, PDK_K1_U02, PDK_K1_U08	Prezentacja multimedialna

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	ma świadomość wagi zagadnień pedagogicznych we współczesnym świecie	B2.K1, B2.K3, PDK_K1_K03, PDK_K1_K05	Prezentacja multimedialna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Proces kształtowania się pedagogiki jako dyscypliny naukowej	W1, W2, W3	Wykład, Ćwiczenia
2.	Antropologiczne, ontologiczne, aksjologiczne i epistemologiczne podstawy współczesnej pedagogiki	W1, W2, W3	Wykład, Ćwiczenia
3.	Etapy rozwoju refleksji pedagogicznej	W3, W4, U1	Wykład, Ćwiczenia
4.	Zjawisko wychowania. Aksjologiczne podstawy wychowania	W1, W2	Wykład, Ćwiczenia
5.	Charakterystyka współczesnych systemów wychowania	W2, W4	Wykład, Ćwiczenia
6.	Edukacja, jako przedmiot pedagogiki w perspektywie wertykalnej i horyzontalnej oraz jej subdyscypliny	W3	Wykład, Ćwiczenia
7.	Relacja wychowawcza wychowanek – wychowawca – sytuacja wychowawcza. Wychowanie i środowisko	W2, W4	Wykład, Ćwiczenia
8.	Zagadnienia pedeutologii w pedagogice ogólnej	U1	Wykład, Ćwiczenia
9.	Zagadnienia metodologiczne i ważniejsze koncepcje współczesnej pedagogiki	W4	Wykład, Ćwiczenia
10.	Antynomie, kontrasty i dwuznaczności we współczesnej pedagogice	U2, K1	Wykład, Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy
Ćwiczenia	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Dyskusja, Metoda analizy przypadków, Metoda ćwiczeniowa, Pokaz i obserwacja, Metoda aktywizująca - "burza mózgów", Metoda aktywizująca - konstruowanie "map myśli", Praca w grupach, Rozwiązywanie zadań praktycznych

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Konieczne jest pozytywne zaliczenie ćwiczeń z tego samego przedmiotu Praca pisemna sprawdzająca stopień opanowania efektów uczenia się. W ocenie pracy bierze się pod uwagę naukowy charakter pracy (język, przypisy, bibliografia etc.), spójność i logiczność narracji, samodzielność wyciągania wniosków. Praca winna liczyć ok. 4-5 stron i dotyczyć treści realizowanych na zajęciach. Temat uzgodniony wcześniej z prowadzącym (40% wagi) Wypowiedź ustna podczas egzaminu dotycząca treści z wykładów (60% wagi)
Ćwiczenia	Obecność na zajęciach (jedna nieobecność dopuszczalna, ewentualne pozostałe nieobecności należy usprawiedliwić i rozliczyć ustnie z zakresu treści realizowanych na zajęciach) i aktywny w nich udział (20% wagi) Przygotowanie projektu z zakresu treści realizowanych na zajęciach (30% wagi) Przygotowanie i przedstawienie prezentacji multimedialnej na wskazany i zgodny z treściami przedmiotu temat (20% wagi) Przygotowanie portfolio (30% wagi)

Literatura

Obowiązkowa

1. Gnitecki J. Wprowadzenie do pedagogiki ogólnej. Poznań 2007
2. Kunowski St. Podstawy pedagogiki współczesnej. Warszawa 1993
3. Pedagogika. Podręcznik akademicki, cz. I, II. Pod red. Z. Kwiecińskiego i B. Śliwerskiego. Warszawa 2003 i wydanie nowsze
4. Śliwerski B. (red. naukowa) Pedagogika, tom I, II, III. Gdańsk 2006
5. Hejnicka – Bezwińska T. Pedagogika ogólna. Warszawa 2008

Dodatkowa

1. Szulz R. Wykłady z pedagogiki ogólnej, tom I/ II/ III. Toruń 2003/2007/2009
2. Murzyn A. Wokół Kena Robinsona, kreatywnego myślenia o edukacji. Kraków 2013
3. Marynowicz – Hetka E. Pedagogika społeczna – podręcznik akademicki. Warszawa 2006
4. Kruszewski K. Sztuka nauczania. Czynności nauczyciela; Sztuka nauczania. Szkoła. Warszawa 2007/2008
5. Krüger H.H. Wprowadzenie w teorie i metody badawcze nauk o wychowaniu. Gdańsk 2005
6. Huther G., Hauser U. Wszystkie dzieci są zdolne. Jak marnujemy wrodzone talenty. Słupsk 2014
7. Dudzikowa M., Czerpaniak – Walczak M. Wychowanie. Pojęcia. Procesy. Konteksty. Gdańsk 2007 – 2010
8. Artykuły prasowe i internetowe uszczegóławiające omawiane zagadnienia
9. Wasylczyk P. Prezentacje naukowe. Praktyczny poradnik dla studentów, doktorantów i nie tylko. Warszawa 2017
10. Fragmenty filmów dokumentalnych i fabularnych uszczegóławiające omawiane zagadnienia

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	9
Ćwiczenia	9
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie pracy pisemnej	20
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	20
Przygotowanie do zaliczenia	11

Przygotowanie portfolio	11
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 100
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PDK_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do dostrzegania sensu, wartości i potrzeby podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w zakresie pedagogiki, w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
PDK_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do dostrzegania i formułowania problemów moralnych i dylematów etycznych związanych z własną i cudzą pracą, poszukuje optymalnych rozwiązań, postępuje zgodnie z zasadami etyki
PDK_K1_U01	Absolwent/ka potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych; analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej
PDK_K1_U02	Absolwent/ka potrafi zastosować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań, w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
PDK_K1_U03	Absolwent/ka potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań, diagnozowania i prognozowania sytuacji oraz analizowania strategii działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności pedagogicznej, w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
PDK_K1_U06	Absolwent/ka potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie w języku polskim i innym nowożytnym, na tematy dotyczące wybranych zagadnień pedagogicznych; z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych, korzystając zarówno z dorobku pedagogiki, jak i innych dyscyplin
PDK_K1_U08	Absolwent/ka potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie, popierając je argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów
PDK_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie elementarną terminologię używaną w pedagogice z uwzględnieniem terminologii związanej z wybranym modułem specjalnościowym i rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych
PDK_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce pedagogiki w systemie nauk oraz ma wiedzę o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi
PDK_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne stanowiące teoretyczne podstawy działalności pedagogicznej
PDK_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie rozwój człowieka i jego funkcjonowanie, oraz ich nieprawidłowości w cyklu życia, zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym
PDK_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowany sposób założenia funkcjonowania więzi społecznych i założenia rządzących nimi prawidłowości
PDK_K1_W09	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe teorie dotyczące wychowania, uczenia się i nauczania, z uwzględnieniem działalności związanej z wybranym modułem specjalnościowym, rozumie różnorodne uwarunkowania tych procesów
PDK_K1_W11	Absolwent/ka zna i rozumie najważniejsze tradycyjne i współczesne nurty oraz systemy pedagogiczne, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania oraz ma wiedzę o trendach rozwojowych i najistotniejszych nowych osiągnięciach z zakresu pedagogiki
B2.K1	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do okazywania empatii dzieciom i uczniom potrzebującym wsparcia i pomocy;
B2.K3	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej;
B2.U1	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać sytuacje zagrożeń w przedszkolu, szkole lub placówce systemu oświaty;
B2.U6	Absolwent/ka potrafi formułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;
B2.U7	Absolwent/ka potrafi nawiązywać współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym.

Kod	Treść
B2.W1	Absolwent/ka zna i rozumie pedagogikę jako dyscyplinę naukową: umiejscowienie pedagogiki wśród dziedzin nauk społecznych i humanistycznych, zakresy pedagogiki, paradygmaty pedagogiczne, podstawowe pojęcia pedagogiczne, w tym wychowania, kształcenia, edukacji i samowychowania;
B2.W2	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe teorie pedagogiczne, w tym nurty i kierunki, oraz konteksty normatywne, personalistyczne i społeczne w pedagogice; zagadnienia pedagogiki autorytarnej i nieautorytarnej, emancypacji i krytyczności w naukach o wychowaniu oraz antypedagogiki;
B2.W3	Absolwent/ka zna i rozumie uwarunkowania edukacji, miejsca powstawania relacji edukacyjnych, kultury, ideologii, zagadnienie ekonomii w kontekście edukacji, zmiany i wyzwania edukacyjne XXI wieku;
B2.W4	Absolwent/ka zna i rozumie funkcje wychowania, proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę; zagadnienia przymusu i swobody w wychowaniu, wychowania jako wspomagania rozwoju, wychowania adaptacyjnego i emancypacyjnego, podmiotowości w wychowaniu; podstawowe środowiska wychowawcze: rodzinę, grupę rówieśniczą i szkołę; style i postawy wychowawcze; konteksty wychowania; źródła i przejawy kryzysu współczesnego wychowania; style wychowania;
B2.W7	Absolwent/ka zna i rozumie zagadnienia związane ze szkołą jako instytucją wychowawczą: środowisko społeczne klasy i szkoły, autokratyzm i demokrację w szkole, ukryty program szkoły, postawy nauczycieli i uczniów, pracę z grupą rówieśniczą, tworzenie klimatu wychowawczego w klasie i w szkole, metody wychowawcze i ich skuteczność, problematykę umiejętności i trudności wychowawczych, konfliktów w klasie i w rodzinie, błędów wychowawczych, granic i mierników oddziaływań wychowawczych, kryzysu szkoły, zasad współpracy rodziny i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym;